

ROSIE WALSH

VYRAS,
KURIS
NEPA
SKAM
BINO

*Išmintinga, šilta,
nuostabiai parašyta,
su fantastišku
siužeto posūkiu.*

Daily Mail

Alma littera

PIRMAS SKYRIUS

Mieloji,

praėjo lygiai devyniolika metų nuo to skaistaus ryto, kai su šypsena atsisveikinome. Juk nè nedvejojome, kad vėl pasimatysime? Klausimas buvo – kada, o ne jei. Tiesą sakant, nebuvo net klausimo. Ateitis atrodė miglota tarsi riba tarp sapno ir tikrovės, bet joje neabejotinai buvome abu. Kartu.

Bet taip nenutiko. Net po tiek metų mane tai stulbina.

Nuo tos dienos praėjo devyniolika metų. Ištisi devyniolika metų! O aš vis dar tavęs ieškau. Niekada nesiliausiu ieškoti.

Dažnai pasirodai tada, kai mažiausiai tikiuosi. Šiandien mane buvo apėmusi tamsi niūri betikslė nuotaika, kūnas sustingęs lyg metalinis kumštis. O tada pasirodei tu: ryškus rudens lapas, skriejantis virš blausios alavo spalvos vejų. Kūnas atsileido, užuodžiau gyvenimą, pajutau rasą ant pėdų, pamačiau žalios spalvos atspalvius. Mėginau tave pačiupti – tą ryškų lapą, šokinėjantį, besisukantį, besijuokiantį. Mėginau paimti už rankos, pažvelgti į akis, bet tarsi juodas optinis taškas tyliai nuslydai į šoną, ten, kur negalėjau pasiekti.

Niekada nesiliausiu tavęs ieškoti.

ANTRAS SKYRIUS

Septintoji diena: kai abu žinojome

Žolė sudrėko. Drėgna, tamsi, knibždėte knibždanti gyvybės. Iki pat tamsėjančio miško pakraščio kugždėjo armijos skruzdžių, nerangių sraigių ir mažyčių plonus voratinklius rezgančių vorų. Po mumis žemė sunkė paskutinius šilumos likučius.

Šalia manęs tysantis Edis niūniavo „Žvaigždžių karų“ melodiją. Nykščiu glostė manąjį – lėtai, švelniai, tarsi tie debesys, plaukę priešais grakštų mėnulį, kybantį virš mūsų. „Ieškokime ateivių“, – prieš tai tarė jis violetiniam dangui tamsėjant, virstant ryškiai purpuriniu. Vis dar buvome ten.

Išgirdau tolimą paskutinio traukinio atodūsį, dingstantį tunelyje ant kalvos, ir nusišypsojau, prisiminusi, kaip mudvi su Hana vaikystėje čia stovyklaudavome. Nedideliame lauke šiame slėnyje, pasislėpusios nuo pasaulio, kuris atrodė toks mažas.

Vos pasirodžius pirmiesiems vasaros ženklams, Hana maldaudavo tėvų pastatyti palapinę.

Žinoma, jie sutikdavo. Jei tik stovyklausime sode.

Sodas buvo lygus, tiesiai priešais mūsų namą, jį galėjai matyti kone pro kiekvieną langą. Bet Hanai to nebuvo gana – nors penkeriais metais jaunesnė, nuotykių troško labiau nei aš. Ji norėjo stovyklauti lauke. Laukas driekėsi stačia kalva

už mūsų namo, lygaus lopinėlio viršuje kaip tik pakako palapinei. Ten niekas negalėjo stebėti. Žemė buvo išmarginta kietomis, apvaliomis karvių mėšlo krūvelėmis, laukas buvo taip aukštai, kad beveik galėjai dirstelėti į mūsų kaminą.

Mudviejų tėvams toji mintis buvo ne prie širdies.

– Bet mes būsimė visiškai saugios, – spyriodavosi Hana plonyčiu valdingu balseliu. (Kaip pasiilgau to balso.)

– Su manimi bus Aleksė. – Geriausia Hanos draugė di-džiąją laiko dalį praleisdavo mūsų namuose. – *Ir Sara*. Ji mus apsaugos, jei ateitų žudikai.

Lyg būčiau buvusi koks tvirtai sudėtas iš peties vožti galintis vyriškis.

– Jei stovyklautume, jums nereikėtų gaminti mums vakarienės. Ar pusryčių...

Hana buvo tarsi mažytis buldozeris – niekada nepritrūk-davo kontrargumentų – ir tėvai galiausiai pasiduodavo. Iš pradžių stovyklaudavo kartu, bet galiausiai, man skinantis kelią per paauglystės brūzgynus, leido Hanai ir Alekseui miegoti vienoms su manimi, apsaugininke.

Drybsodavome senoje tėčio festivalių palapinėje – gre-mėzdiškoje, iš oranžinio brezento tarsi mažytis vasarnamis – ir klausydavomės nuo žolės lauke sklindančios simfonijos. Mažajai sesutei ir jos draugei sumigus, dažnai nemiegodavau, sukдавau galvą, kaip jas apsaugočiau, jei mus kas tikrai už-pultų. Būtinybė apsaugoti Haną – ne tik tada, kai miegodavo palapinėje, bet visuomet – kirbėjo mano širdyje neduodama ramybės. O ką daryčiau? Paaugliškais riešais demonstruočiau karatė judesius? Prismeigčiau zefyrų kepimo pagaliukais?

„Dažnai dvejoja, ne visai pasitiki savimi“ – taip pažymė-jime mane apibūdino klasės auklėtoja.

Jau taip naudinga, ne tas žodis, – tarė mama balsu, kuriuo paprastai priekaištaudavo tėvui. – Nekreipk į ją dėmesio, Sara. Nepasitikėk tiek, kiek norisi! Tam ir skirta paauglystė!

Galiausiai išvargdavau nuo noro apsaugoti ir bejėgiškumo, užsnūdavau, o ryte anksti pabusdavau, kad sukurpčiau pusryčius iš to, ką įsimetė Hana su Alekse.

Priglaudžiau ranką prie krūtinės, prigesinau atminties šviesas. Šis vakaras skirtas ne liūdesiui, o dabarčiai. Edžiui ir man, nuostabiems vis dar augantiems mudviejų jausmams.

Dėmesį sutelkiau į vakaro miško proskynos garsus. Brazda bestuburiai, žingsniuoja žinduoliai. Šlama žali lapai, nerūpestingai kvėpuoja Edis. Klausiausi jo širdies, lygiai plakančios po megztiniu, žavėjau, koks jis pastovus. „Tai dar ne viskas, – apie žmones mėgdavo sakyti mano tėvas. – Palauk ir pamatysi, Sara.“ Bet šį vyriškį stebėjau visą savaitę ir nė sykio nepamačiau nerimo. Jis priminė mane tokią, kokia išmokau būti darbe: tvirta, racionali, nekreipianti dėmesio į ne pelno sektoriaus potvynius ir atoslūgius – bet aš to mokiausi daug metų, o Edis, regis, tiesiog toks buvo.

Svarsčiau, ar jis junta mano krūtinėje plazdantį džiaugsmą. Vos prieš kelias dienas artėjau link skyrų, link keturiasdešimtmečio. O tada šitai. Jis.

– Ak! Barsukas! – tariau nedideliame šešėliui šmurkštelėjus tamsiu regos lauko pakraščiu. – Įdomu, ar tai Sedrikas.

– Sedrikas?

– Taip. Nors turbūt ne jis. Kiek metų gyvena barsukai?

– Manau, apie dešimt.

Edis šypsojosi – girdėjau.

– Na, tada tikrai ne Sedrikas. Bet gal jo sūnus. Arba vaikas. – Patylėjau. – Mes mylėjome Sedriką.

Jo kūnu link manojo nuvilnijo juoko banga.

– Kas tie „mes“?

– Aš ir mano jaunylė sesuo. Čia netoliese stovyklaudavome.

Jis apsisvertė ant šono, veidu priešais manąjį, įžvelgiau tai jo akyse.

– Barsukas Sedrikas. Aš... tave, – tarė jis tyliai. Pirštas nuslydo mano plaukų linija. – Tu man patinki. Tu ir aš man patinka. Tiesą sakant, net labai.

Nusišypsojau. Šypsojau si toms geroms, nuoširdžioms akims. Juoko raukšlėlėms, tvirtai smakro linijai. Paėmiau už rankos, pabučiavau jo pirštų galiukus – sudiržusius, išmargintus rakščių du dešimtmečius dirbus su medžiu. Jaučiausi taip, lyg būtume pažįstami daugybę metų. Visą gyvenimą. Tarsi kažkas mus būtų supiršęs, galbūt gimstant, o tuomet niuksejo, derino, planavo, rezgė sąmokslą, kol galiausiai prieš šešias dienas susitikome.

– Ką tik buvo apėmusios labai sentimentalios mintys, – tariau po ilgos tylos.

– Ir mane. – Jis atsiduso. – Regis, praėjusią savaitę veržliai griežė smuikai.

Nusijuokiau, jis pabučiavo man į nosį, o aš galvojau apie tai, kaip įmanoma ištisas savaites, mėnesius, net *metus* tiesiog plaukti pasroviui, nieko nekeisti, o tuomet vos per kečias valandas gyvenimo scenarijų perrašyti iš naujo. Jei tą dieną būčiau išėjusi vėliau, būčiau sėdusi tiesiai į autobusą ir su juo nesusitikusi, o šis naujas tikrumo jausmas būtų tik neišgirstas praleistų progų ir netinkamo laiko šnibždesys.

– Papasakok apie save daugiau, – tarė jis. – Aš vis dar ne viską žinau. Noriu žinoti viską. Visą nesutrumpintą Saros Evelynos Meki istoriją, įskaitant liūdnius fragmentus.

Sulaikiau kvapą.

Žinojau, kad tai kada nors nutiks, tiesiog dar nenusprendžiau, ką darysiu. „Visą nesutrumpintą Saros Evelynos Meki istoriją, įskaitant liūdnius fragmentus.“ Jis turbūt pakeltų. Jame glūdėjo stiprybė, tyli jėga, primenanti seną jūros pylimą, o gal ažuolą.

Jis glostė linkį tarp mano klubo ir šonkaulių.

– Man patinka šis linkis, – tarė.

Tokios stiprybės vyriškiui galėjai patikėti bet kokią paslaptį, bet kokią tiesą, ir jis ją saugotų.

Žinoma, galėjau jam papasakoti.

– Man šovė mintis, – tariau. – Pastovyklaukime čia šįvakar. Apsimeskime, kad vis dar esame jauni. Galime susikurti laužą, išsikepti dešrelių, pasakoti istorijų. Juk turi palapinę? Atrodai kaip vyras, turintis palapinę.

– Aš – vyras su palapine, – patvirtino jis.

– Puiku! Tuomet taip ir padarykime, ir aš tau viską papasakosiu. Aš...

Apsivertusi pažvelgiau į naktį. Paskutinės stambios kaštonų žiedų žvakės blausiai spindėjo miško pakraštyje. Tamsoje netoli mūsų veidų siūbavo vėdrynai. Dėl priežasčių, kurių niekada nesiteikė paaiškinti, Hanai visada nepatiko vėdrynai.

Pajutau maudžiant krūtinėje.

– Tiesiog čia taip gera būti. Kyla tiek prisiminimų.

– Žinoma, – nusišypsojo Edis. – Pastovyklausime. Bet iš pradžių eikš čia.

Jis pabučiavo mane į lūpas, kuriam laikui likusio pasaulio garsas prislopo, lyg kas būtų spustelėjęs mygtuką ar išjungęs radiją.

– Nenoriu, kad rytoj būtų paskutinė mūsų diena, – tarė jis bučiniui pasibaigus. Dar tvirčiau mane apsikabino, jutau džiugią jo krūtinės ir pilvo šilumą, mano delnus švelniai kutenų jo trumpi plaukai.

Jau buvau pamiršusi tokį artumą, pagalvojau įkvėpdama švarios, smėliu dvelkiančios jo odos. Mudviem su Rubenu pripažinus, kad viskas baigta, jau miegojome kaip knygų atramos skirtingose lovos pusėse, tarp mūsų plytėjo nepaliestų paklodžių plynė lyg mūsų pralaimėjimo pripažinimas.

– Kol čiužinys mus išskirs, – pasakiau vieną vakarą, bet Rubenas nenusijuokė.

Edis atsitraukė, kad matyčiau jo veidą.

– Aš... Klausyk, svarsčiau, kad galėtume atšaukti planus. Mano atostogas, tavo kelionę į Londoną. Galėtume dar savaitę voliotis laukuose.

Atsiremiau ant alkūnės. „Noriu to labiau, nei kada nors sužinosi, – pamaniau. – Santuokoje pragyvenau septyniolika metų ir per visą tą laiką niekada nesijutau taip, kaip su tavimi.“

– Dar savaitė būtų nuostabu, – pasakiau jam. – Bet tau nereikia atšaukti atostogų. Vis dar būsiu čia, kai grįši.

– Bet būsi ne čia. Būsi Londone.

– Purkštaiji?

– Taip. – Jis pabučiavo man į raktikaulį.

– Na, liaukis. Vos tik grįši, vėl atvyksiu į Glosteršyrą.

Neatrodė, kad jį tai nuramino.

– Jei liausiesi purkštavęs, gal net atvyksiu pasitikti tavęs oro uoste, – pridūriau. – Galėčiau būti viena tų, laikančių lentelę su vardu, automobilius pastačiusių trumpalaikio stovėjimo aikštelėje.

Akimirką jis atrodė svarstąs pasiūlymą.

– Būtų labai miela, – tarė. – Išties gražu.

– Taip ir padarysime.

– Ir dar, – jis nutilo, staiga atrodė neužtikrintas, – žinau, kad gal kiek per anksti, bet kai papasakosi man savo gyvenimo istoriją ir aš iškepsiu dešrelių, gal valgomų, o gal ir ne, noriu rimtai pasikalbėti apie tai, kad tu gyveni Kalifornijoje, o aš – Anglijoje. Šis tavo apsilankymas – per trumpas.

– Žinau.

Jis paskabė tamsią žolę.

– Kai parvyksiu iš atostogų, liks tik savaitė drauge? O tada grįši į Valstijas?

Linktelėjau. Vienintelis tamsus debesis virš mūsų savaitės kartu buvo šis neišvengiamas išsiskyrimas.

– Na, tada, manau, turime... Nežinau. Ką nors daryti. Ką nors nuspręsti. Negaliu tavęs prarasti. Negaliu net pagalvoti, kad kažkur esi, o aš ne su tavimi. Manau, turime pasistengti dėl šių santykių.

– Taip, – tyliai atsakiau. – Ir aš taip manau. – Įkišau ranką į jo rankovę. – Galvojau tą patį, bet kiekvieną kartą, bandydama apie tai prabilti, neišdrįsdavau.

– Tikrai? – Jis prajuko, veide pasirodė palengvėjimas, supratau, kad jam tikriausiai buvo nedrąsu pradėti pokalbį. – Sara, tu viena labiausiai savimi pasitikinčių mano sutiktų moterų.

– Mmmm.

– Tikrai. Tai vienas iš bruožų, kurie man tavyje patinka. Vienas iš daugelio man labai patinkančių bruožų.

Jau prieš daug metų pradėjau stiprinti savo pasitikėjimą – tarsi kalčiau iškabą ant parduotuvės. Bet nors dabar pasitikėti savimi tapo įprasta – nors skaičiau pranešimus medicinos konferencijose visame pasaulyje, daviau interviu naujienų tarnyboms, vadovavau komandai, – žmonėms tai pastebėjus sunerimdavau. Sunerimdavau, o gal pasijusdavau pažeidžiama, tarsi būčiau ant kalvos trankantis perkūnijai.

Tada Edis mane vėl pabučiavo, pajutau, kad viskas pamažu išnyksta. Praeities liūdesys, ateities netikrumas. Štai kas mums turėjo nutikti vėliau. *Šitai*.

TREČIAS SKYRIUS

Po penkiolikos dienų

– Jam nutiko kažkas siaubingo.

– Pavyzdžiui, kas?

– Mirė. Na, gal nemirė. Bet kodėl gi ne? Mano močiutė juk mirė staiga, būdama keturiasdešimt ketverių.

Džo pasisuko keleivio sėdynėje.

– Sara.

Nė nežvilgtelėjau.

Tada ji pažvelgė į Tomį, vežantį mus į vakarus M4 greitkelio.

– Girdėjai? – paklausė ji.

Tomis neatsakė. Žandikaulis tvirtai surakintas, blyški oda palei smilkinius pulsavo, lyg kas būtų mėginęs iš ten ištrūkti.

„Mudviem su Džo nereikėjo važiuoti“, – vėl pagalvojau. Tikėjome, kad Tomiui reikėjo dviejų seniausių draugių palaikymo – juk ne taip dažnai tenka atsistoti šalia mokykloje iš tavęs besityčiojusio vyruko spaudai fotografuojant, – bet sulig kiekvienu niūriu, lietaus nutaškytu kilometru darėsi vis aiškiau, kad nepadedame jam nusiraminti.

Šiandien jam reikėjo nevaržomam demonstruoti apsimestinį pasitikėjimą savimi ir kad to nematytų geriausiai jį pažinojusieji. Apsimesti, kad viskas jau praeityje. „Tik pažvelk, kaip tapau populiariu sporto konsultantu, pristatan-

čiu programą savo buvusioje mokykloje! Tik pažvelk, kaip džiaugiuosi dirbdamas su fizinio lavinimo vadovu – tuo, kuris vožė man į pilvą ir kvatojo, kai nosisukęs veidu į žolę raudojau!“

Maža to, šalia manęs ant galinės sėdynės sėdėjo septynmetis Džo sūnus Rudis. Jo tėvui reikėjo eiti į darbo pokalbį, Džo nespėjo rasti, kas pažiūrėtų sūnų. Berniukas labai susidomėjęs klausėsi mūsų pokalbio apie dingusį Edį.

– Sara mano, kad jos vaikinai mirė, o mama pyksta, – spėjo Rudis. Tuo metu jam puikiai sekdavosi nejaukius suaugusiųjų pokalbius apibrėžti keliais nepriekaištingai parinktais žodžiais.

– Jis ne jos vaikinai, – tarė Džo. – Jie kartu praleido septynias dienas.

Automobilyje vėl stojo tyla.

– Sara mano, kad septynių dienų vaikinai mirę, – tarė Rudis, nutaisęs rusišką akcentą. Rudis turėjo naują draugą mokykloje, Aleksandrą, neseniai atvykusį į Londoną kažkur nuo Ukrainos pasienio. – Nužudė slaptosios tarnybos. Mama prieštariauja. Mama pyksta ant Saros.

– Nepykstu, – pyktelėjusi tarė Džo. – Tik nerimauju.

Rudis kiek pamąstęs tarė:

– Man regis, meluoji.

Džo negalėjo paneigti, todėl tylėjo. Nenorėjau jos dar labiau erzinti, todėl tylėjau ir aš. O Tomis dvi valandas nepratarė nė žodžio, tad toliau tylėjo. Praradęs susidomėjimą, Rudis grįžo prie savo „iPad“ žaidimo. Suaugusieji vis prisi-galvoja nesuprantamų, beprasmiškų problemų.

Stebėjau Rudį, ekrane naikinantį kažką panašaus į kopūstą, ir staiga mane apėmė didžiulis ilgesys – ilgėjausi jo ne-kaltumo, jo – septynmečio – požiūrio. Įsivaizdavau Rudžio pasaulį, kuriame mobilieji telefonai skirti žaidimams, o ne

psichologinei kankynei, ir kuriame nebuvo jokių abejonių, kad motina jį myli.

Jei ir buvo prasmės suaugti, šiandien jos nemačiau. Kam nepatiktų, užuot suaugus, naikinti kopūstus ir balbatuoti su rusišku akcentu? Kam nepatiktų, kai tau pagamina pusryčius ir parenka drabužius, o alternatyva yra vienintelė – siaubinga neviltis dėl vyriškio, kuris atrodė viskuo, bet tapo niekuo? Ne tas vyras, už kurio buvau ištekęjusi septyniolika metų, o tas, kurį pažinojau lygiai septynias dienas. Nenuostabu, kad visi šiame automobilyje buvo suirzę.

– Klausyk, žinau, kad tai primena paauglišką įsimylėjimą, – galiausiai prabilau. – Neabejoju, kad ant manęs siuntate. Bet esu tikra, kad jam kažkas nutiko.

Džo, atidariusi Tomio daiktinę, ištraukė didžiulę šokolado plytelę, atlaužė gabaliuką.

– Mama? – pragydo Rudis. – Kas tai?

Jis puikiai žinojo, kas tai. Džo padavė sūnui kvadratuką, netardama nė žodžio. Rudis jai nusišypsojo savo plačiausia šypsena, parodydamas visus dantis, ir Džo šyptelėjo jam, nors vis dar tebeirzo.

– Tik nekaulyk daugiau, – perspėjo ji. – Tau tik pasidarys bloga.

Rudis nieko neatsakė – buvo tikras, kad mama nusileis.

Džo atsisuko į mane.

– Klausyk, Sara, nenoriu būti žiauri, bet, manau, tau reikia susitaikyti su mintimi, kad Edis nemiręs. Jis nesužeistas, jo telefonas nesudaužytas, jis nekovoja su mirtina liga.

– Tikrai? Skambinai ligoninėms patikrinti? Kalbėjaisi su vietiniu koroneriu?

– O Dieve, – atsakė ji, dėbsodama į mane. – Pasakyk, kad to nedarei, Sara! Jėzau Kristau!

– Jėzau Kristau, – sukuždėjo Rudis.

– Liaukis, – tarė jam Džo.

– Tu pradėjai.

Džo kyštelėjo Rudžiui dar šokolado, jis vėl grįžo prie savo „iPad“. Atvežiau šokoladą jam iš Amerikos, man anksčiau buvo prisipažinęs, kad jis jam patinka labiau už viską pasaulyje. Prajukau, o paskui, Rudžio nuostabai, vos nepravirkau, nes žinojau, kad šią frazę jis išmoko iš Džo. Džoana Monk tapo puikia motina, nepaisant to, kaip pati augo.

– Na?

– Žinoma, kad neskambinau ligoninėms, – atsidusau. – Nagi, Džo.

Stebėjau virtinę varnų, sutūpusių ant elektros stulpo laido.

– Tikrai?

– Aišku. Tenorėjau pasakyti, kad nei tu, nei aš nežinome, kas nutiko Edžiui.

– Bet vyrai taip visada elgiasi! – pratrūko ji. – Juk žinai!

– Nieko nežinau apie pasimatymus. Pastaruosius septyniolika metų buvau ištekėjusi.

– Galiu tau pranešti, kad niekas nepasikeitė, – karčiai tarė Džo. – Jie vis dar nepaskambina.

Ji pasisuko į Tomį, bet šis nereagavo. Dirbtinio pasitikėjimo savimi likučiai dėl svarbiojo šiandienos pristatymo išgaravo lyg ryto migla, mums išvykus jis vargiai bepratarė žodį. Trumpai pademonstravo drąsą degalinėje „Chieveley Services“, gavęs žinutę, kad dalyvavimą patvirtino trys vietiniai laikraščiai, bet po kelių minučių, laukiant eilėje „WHSmith“, mane jis pavadino Sara, o taip kreipdavosi tik tada, kai labai nerimaudavo. (Vadino mane Harington nuo tada, kai mums sukako trylika, kai jis pradėjo daryti atspaudimus ir naudoti losjoną po skutimosi.)

Ėmė tvenktis tyla, ir aš pralaimėjau mūšį, kurį kovojau nuo tada, kai išvykome iš Londono.